

БУРЯАД УНЭН

Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министруудэй Советэй орган

Уншагшын түрүү бэшэг

АМАЛШАДАЙ ЗУНАЙ АМАРАЛТА

Уншагшан, хангалтай намнаахан зунай сэг үзэб. Модоной гүлгэд зарарма, сэл ногоон шизэ нахкинда харшаганалдан, тэнууч бууһые мэдүүлбэ. Зүлгэ хүхэржэ, хүхэ үлээб. Гол горход абьастайхан шааяма, тээсэйхнээ тунгалга.

Амалшадай амаралтын таатай хаһа, аян сагта амаржа, аян замда мордоходо, аргэжэ ошоходо, байгаалин үзэхэслэнгье мөн тамир шадал нэргээхэдэ угаа зохи

Амалшад аймаралтын таатай хаһа, аян сагта амаржа, аян замда мордоходо, аргэжэ ошоходо, байгаалин үзэхэслэнгье мөн тамир шадал нэргээхэдэ угаа зохи

Амалшад аймаралтын таатай хаһа, аян сагта амаржа, аян замда мордоходо, аргэжэ ошоходо, байгаалин үзэхэслэнгье мөн тамир шадал нэргээхэдэ угаа зохи

хэй тухай соведүүд эмхидхэгдэн байгуулагдаад, мүнөө хүдэлмэ эхилэнхэй. Олохон эмхи зурган, амаһы болон предпритинууд өөһдын амаралтын байшан, баазануудыг түхээрнэ байна.

«Аршан» курорттын дэргэдэ үшөө 500 хүнэй амарха комплекс баригдажа байнхэй. Мун Котонель нуурай эрьдэхэй амаралтын байшангыг үргэхэдэ хэрэгтэ 2,5 миллион түхэрэг номлодо. 1973 онһоо «Горячинскда» 500 ороной санатори баригдажа эхилхээр түсбэлгэдэнэ. Мун республикыннай предприти, амаһынууд өөһдынгөө хүсөөр «Аршан» курорттын дэргэдэ тухай гэр, байшануудыг барига хилээ. «Сурхайта нуур» болон бусад амаралтын газарнуудта олон шэнэ гэр баригдана. Улаан-Удэ хотодо 265 нуурайтай «Турист» гостиницын ордон эрбэн болдо.

Амалшад амаралта тухай жэл бүхэндэ айхабтар өхэ анхрал гүрэн түрэмнай табина байдаг. Хэды тмигэбшье наань, амаралтын газарнуудта эхилгэдэн барилганууд уншагшайнаар. Барилгын эхилхээр хүтэлбэрилгэгшэд тэдэниг түргэхэйн тула үшөөл муртэй хэмжээ абаагүй байнаар. Улаан-Удэ хотын амалшад хойр үдэрэй туршада хүдөө гарана амарха хэрэг байнаар эмхидхэхэ гэшэ мүнөөдэрэй шухала асуудалнуудай нэгэн болон. Эзнисниг байнаар эмхидхэйн тула элентропезднуудыг эдэ үдэрнүүдтэ хотоһоо абуулма байбал эхлэ һайн нэн.

Һайнаар амарма, тамир шадалаа нэргээжэ эршэн хүн амал эхээдэшье абьастай, хэрэгшэ уршагтай байдаг шуу.

Улаан-Удэ хотын амалшад мэдэлдэ амаралтын олон газар үгтэнхэй. Онгосонуудай станиц, городской сэрэлг, уһанда шунгадаг газар... Эдэ газарнуудта улад зоний амаралта һайнаар үнэгэрхэйн тула профсоюзай комитетууд, амаһын, предпритийн хүтэлбэрилгэгшэд орлоодо эрэгтэй байна. Эрхэ зундаа спортын нилээд олон наадан, мурьсенүүд ходо үнэгэрэгдэхэ үшартай.

Амалшад зунай амаралтыг һайнаар эмхидхэгдэ республикын министрствэнүүд, албан зургаанууд хамагай түрүүндэ эхэжэн анхралаа хандуулха эрэгтэй ха юм. Манай амаралтын байшанууд, аяншалгын баазануудта дутуу дундаанд үшөө бии. Худалдаа наймаан, амаһуудай хэрэгшээ хангалга үшөөл һулашаг. Халуунай үедэ хүйтэн унда олохон тон бэрхэтэй байдаг. Тийхэдэ амаралтын газарнуудта хунүүдыг абаахага автобусууд дуталдаг.

Зунай сэг—амалшад амаралтын таатайхан хаһа, һайнаар амаран хүн һайнаар амалладаг гэжэ дахин дахин дабамаар. Предпритинуудай, эмхи зургаануудай профсоюзай номитетууд амалшад амаралта һайнаар эмхидхэйн түлөө тэмсэхэ, орлоодо уялгатай байна шуу.

Сөвлой хүдэлмэрлэгшэдтэ энэ талаар эхэжэн эрилтэ табигдана. Амаралтын байшан болон курортнуудта домини, шатар табихаһа бэшэ һамаара, сэнгэхэ аргагүй байдаг ушар үшөөл онд халралдаг. Тийхэдэ профсоюзай, комсомолой, Советэй болон амаһын эхилхээр хууд мүнөө нимэ шухала зорилго табигдана: амалшад зунай һайхан сагта һайнаар амаржа, сэг залитай, шэнэ хүсэтэйгөө амаллаг л!

Д. РИИЧИНО,
Буряадай облпрофсоведэй секретарь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Удын судна бүтээлгэн заводой үнийнэй хүдэлмэрлэгшэд Э. И. Филиппов, В. Евдокимов гэгшэд харуулагдаа. Эдэ нүхэд хүдэлмэригдэ һайн амжалта туйлана.

ХАХАД ҮАРААР УРИДШАЛХА

Ноһоо сөбэрлэн угаадаг Улаан-Удын фабрикийн коллектив Москва, Ленинградтай хүдэлмэригшэдэй үүсхэлдэ өгөөл түрүүлжэ дамжаһан байна. Тэдэрнэ үндэһэй табан жэлэй даабарине болзоороһоо урид дүүргэхэ зорилго урдаа табиба.

Фабрикийн коллектив ноһоо сөбэрлэн угааха жэлэй түсөөбэ декабрийн 17 болотор дүүргэжэ, түсөөбэ гадуур 600 тонно ноһоо угааха, 2,5 миллион түхэрэгтэй продукци даабарина гадуур үгэхэ тэһэн социалы шэнэ уялта абаа. Фабрикийн продукци оройной олон област, хизаарнуудта эльгэгдэдэг. Сөбэрлэн угаагданан ноһоо болзоороһоо урид хэрэглэгшэдтэй эльгээжэ, жэлэй даабарина гадуур 2,5 миллион түхэрэгтэй продукци худалдаха гэжэ хараалдаа.

Коллективэй табан жэлэй түрүүшын ондо абаһан социалы уялган нилээд харьусалгатай. 1971 оной түсөөбэ болзоороһоо хахад шахуу һараар уридшалан дүүргэхын тула арга боломжөө элүүрүдэн хэрэглэхэ, үйлдэбэрин эмхидхэл һайжаруулха хэрэгтэй юм.

Фабрикийн хүдэлмэрлэгшэд шэнэ техникэ, түрүү олол арга хэрэглэхэ гэжэ шидээ. Эзнэһэй ашаар нийтэн үйлдэбэрин ашаг үр эхөөр дээшлэхэ юм. Коллектив абаһан социалы уялган дүүргэхэ гэжэ орлоодо эхилээ. Продукци үйлдэбэрилхэ, худалдаха дүрбэ һарын даабарине урагшатайгаар дүүргэдэг. Дүрбэ һарын даабарина гадуур 280 тонно ноһоон угаагдан сөбэрлэгдэ. Ажалтай бүтээсэ һара бүхэндэ дээшлүүлдэгэ байна.

Манай корп.

БАЯН УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

Шэнэ табан жэлэй эхэндэ ороһоо таряанай, хартааба болон бусад ургамалуудай баян ургаса абахын түлөө манай амаһыг механизаторнууд, хүдэлмэрлэгшэд эрмэтэйгээр орлоодо байнхэй. Үүлдэй мэдээгээр, амаһын эртын ороһоо ургамалуудыг, тэрэ тоод 2900 гектарта шэниһэ тариха хэрэгтэй.

Эдэ үдэрнүүдтэ амаһын хартааба, кукуруза тариха хэрэгтэй. Бүхэдэ 60 гектарта хартааба, 300 гектарта кукуруза тарихадаг байна.

Хартааба, кукуруза тариха газар наг шэбхээр үтэжүүлэгдэн, минералы үтэжүүлгэ тэндэ оруулагдан байна юм. Мун эдэ ургамалуудыг тариха газар уһалагдана.

В. ВАХРУНОВ,
Ивалтын ОПХ-гай главна агроном.

КПСС-эй Центральна Комитетдэ, СССР-эй Министруудэй Советдэ, ВЦСПС-тэ

1971 оной апрелин 17-до Бүхэсоюзна коммунист субботник болон байгаа. Тэрэн совет арай патриотизмыг гүнзэгээр элэрхийлэн мэдүүлэн ушар, КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шидэ хэбэрлүүдыг бэелүүлэхэ хэрэгтэ бодото туһа нэмэр болон байна.

Тэрэ субботникто 120 миллион гаран хуи хабаалдаба. Промышленность, хүдөө ажыха, барилга, транспорт болон арай ажыхын бусад халбарнуудтай өөһдынгөө ажалладаг газарнуудта тэдэр хүдэлмэри хэһэн, мүн хото, хүдөө тосхонуудыг болосон түхэлтэй болгоһон байба.

Ажалда коммунист ёһоор хайшан гээд хандаха зэргэтэйб гэжэ совет хүнүүд тэрэ үдэр харуулан, тон ехэ бүтээсэтэ ажалай, эбэ эмхэн үлгэр жэшээ харуулан байгаа. Субботникто хабаадагшад 553 миллион түхэрэгтэй промышленна продукци гаргаһан, 125 миллион гаран түхэрэг тэрэ үдэр оложо, шэнэ табан жэлэй жасада оруулан байна.

Бүхэсоюзна коммунист субботникто эдэбхитэйгээр хабаадажа, үнэн зүрхнөө шэнэ габьяатайгаар ажалланай түлөө үнэн сэдхэлэй баяр басхалан хүдэлмэрлэгшэд, колхозникуудта, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд ба алба хаагшадта, Совет Армины ба Флодой сэрэгшэдтэ, ажалай ветерануудта болон залушуудта, бүхэ совет хүнүүдтэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министруудэй Совет, ВЦСПС элэрхийлэн мэдүүлэ.

Ажалшадэй хүсэлыг харадаа абажа, КПСС-эй Центральна Комитет, Совет правительствэ субботникто оройн мүнгыгэ нимэ барилгануудта зориулха гэжэ тогтообо:

зүрх-хүданын үбшэ шэнжэлхын, аргалхын тулада Москва городто бүхэсоюзна кардиологическа центр барилгада, республиканыудай, хизаарнуудай, областнуудай кардиологическа болон терапевтын тухай корпусуудыг, городуудай томо томо больницануудыг; Москва хотодо залушуудай ордонин барилгада зориулха гэжэ тогтообо.

ПАРТИ БА ПРАВИТЕЛЬСТЫН ХҮТЭЛВЭРИЛГЭШЭДТЭ АВИАЦИОННО ШЭНЭ ТЕХНИКЭ ХАРУУЛАГДАВА

Парти ба правительствын хүтэлбэрилгэгшэд Л. И. Брежнев, А. Н. Косыгин, Н. В. Подгорный, Д. Ф. Устинов СССР-эй Оборонын министртын нэгэ полигон дээрэ шэнэ түхэлэй дайшалхы самолёт ба вертолётуудыг 1971 оной майн 21-дэ хараба.

Самолётууд — истребительнууд, огторгой хамгаалха утган сохидог самолётууд, абяанһаа түргэнөөр нилдэгэ тон шанга сохисото бомбардировщикууд ба ракетэ абажа ябадаг самолётууд, дайшалхы вертолётууд, тэрэшлэн сэрэгтэй-транспорт авиацин самолётууд ба вертолётууд харуулагдан байна.

Агаарай сэрэгтэй хүсэнуудэй лётчиноуд шэнэ түхэлэй самолётууд ба вертолётуудай дайшалхы шаддлыг нилдэжэ ябахэ зуураһ үзүүлэхэдэ, дайшалхы болон нилдэгэйн хургаалтай үндэр дээдэ мэрэгжэл харуулба.

СССР-эй Оборонын министр хүр А. А. Гречко. Агаарай сэрэгтэй хүсэнуудэй главнокомандлагна, авиацин маршал хүр П. С. Куцаков, авиационно промышленно-

Хани барисанай, харилсаа холбооной аша туһада

Совет-монгол хани барисанай бүлгэмэй Бүхэсоюзна гурбадахи конференци Москвада боложо, майн 21-дэ дүүрбэ. Тэрэндэ хабаадагшад табан жэлэй хүдэлмэрин дүн гаргана, хоёр оройной олонтын хоорондох али бүхэ харилсаа холбоо үргэдхэхэ харгы зам харуулан байна.

МНРП-гай ЦК-гай Нэгэдэй секретарь, МНР-эй Министруудэй Советэй Түрүүлгшэ Ю. Цеденбал аймаралхын бэшэ конференци нээгдэн үдэр уншагдан байна. Конференци дүүрэхэ үдэр конференци хабаадагшад хүр Ю. Цеденбалда харюугай амаршала абуулба.

Советскэ Союзын маршал, Советскэ Союзын гурба дахин Герой С. М. Буденный тэрэ бүлгэмэй Түбэй првленин түрүүлгшээр дахин хунгадаба.

МНРП-гай ЦК-гай Политбюрогой гешүүндэ кандидат, ЦК-гай секретарь Б. Лхамасурын түрүүтэй монгол-совет хани барисанай бүлгэмэй делегати, МНР-нээ Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Н. Лувсанчултэм, Монголой бусад нүхэд конференцин хүдэлмэригдэ хабаалсан байна.

Окружной һунгуулия коммисинуудаар бүридхэлдэ абтаһан Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутатта кандидатууд

Улаан-Удэ хото

СОВЕТСКЭ РАЙОН

Александр Сергеевич, 1924 ондо түрэн, Улаан-Удэ шалшад депутатта кандидат, Улаан-Удэ районон инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд, Улаан-Удэ районон инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд, Улаан-Удэ районон инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд.

Баурджа Базаров, 1928 ондо түрэн, Буряадай Компартияны депутатта кандидат, КПСС-эй гешүүн, Серовско һунгуулиян 2-до һоо Улаан-Удэ Чайковски гэржэтэ музыкальна училищаны болон техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд, Улаан-Удэ районон инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд.

Роза Цыренова, 2-дохи дунда хурган эхэжэ, партиян Свердловскы һунгуулиян округто «Байкал» гэжэ үйлдэбэрин нэгэдэлэй хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаагаар дэбжүүлгэдэ.

Константин Ефимович, 1928 ондо түрэн, Буряадай Верховно Советэй Президенти секретарь, КПСС-эй гешүүн, Улаан-Удэ телеграфно станицын, Улаан-Удэ автобусна предпритийн хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаагаар дэбжүүлгэдэ.

Инокентий Кузьмич, 1925 ондо түрэн, «Правда Буряады» редактор, КПСС-эй гешүүн, Некрасовска һунгуулиян округто Буряадай болон совхозуудай хүтэлбэрилгэгшэ бэлдэдэг хүдөө

ажыхын техникумэй багшанар, һуртшад болон техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд, Буряадай АССР-эй Министруудэй Советэй дэргэдхэн хэблэлэй талаар управленин республиканска типографиян хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Шарапова Татьяна Васильевна, 1924 ондо түрэн, Улаан-Удэ судна бүтээлгэн заводой электрогагнууршан, партиянабшэ, Ражуровай һунгуулиян 6-дах округто Улаан-Удэ судна бүтээлгэн заводой хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаагаар дэбжүүлгэдэ.

Завгородняя Мария Федосеевна, 1928 ондо түрэн, Буряадай АССР-эй нотагай промышленностин министр, КПСС-эй гешүүн, Борсовско һунгуулиян 7-дох округто Улаан-Удэ һээе гуталай фабрикын ба Кировой нэрэмжэтэ металл хэрэгшэлүүдэй заводой хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Рудская Татьяна Павловна, 1947 ондо түрэн, Улаан-Удэ «Электромашин» заводой изоляторшан, ВЛКСМ-эй гешүүн, Левобережнэ һунгуулиян 8-дах округто Улаан-Удэ «Электромашин» заводой хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаагаар дэбжүүлгэдэ.

Болотов Алексей Родионович, 1913 ондо түрэн, Улаан-Удэ шалэй заводой директор, КПСС-эй гешүүн, Шалэй заводой һунгуулиян 9-дах округто Улаан-Удэ шалэй заводой хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаагаар дэбжүүлгэдэ.

Чирен Валентин Николаевич, 1925 ондо түрэн, сэрэгтэй алба хааһа, КПСС-эй гешүүн, Вагановска һунгуулиян 10-дах округто 16-дах дунда һургуулиян багшанар болон техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд, сэрэгтэй частин алба хааһадай хамтын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНО РАЙОН

Безюкин Николай Игнатьевич, 1927 ондо түрэн, Буряадай АССР-эй коммунальна ажыхын министр, КПСС-эй гешүүн, Шиньковскы һунгуулиян 11-дах округто Зуун Сибирийн түмэр замай барилгын 2-дох управленин, Улаан-Удэ ашаанай автотранспорттын 3-дах предпритийн хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Баранов Александр Михайлович, 1925 ондо түрэн, Улаан-Удэ локомотивна депотэй электровозой машинист, КПСС-эй гешүүн, Железнодорожно һунгуулиян 12-дох округто Улаан-Удэ локомотивна депотэй ашагалгын ба заабаарилхын цехүүдэй хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Пастухов Фёдор Сергеевич, 1919 ондо түрэн, Буряадай АССР-эй Министруудэй Советэй дэргэдхэн гурной аюулгүйе сахижа комитеттэй түрүүлгшэ, КПСС-эй гешүүн, Лысогорско һунгуулиян 13-дах округто Буряадай АССР-эй хэлхэ холбооной үйлдэбэрин-техникэсэ управленин транспортно конторын хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Миронов Ким Дмитриевич, 1923 ондо түрэн, Буряадай хүдөө ажыхын институтай ректор, КПСС-эй гешүүн, Горьковско һунгуулиян 14-дах округто Буряадай хүдөө ажыхын институтай профессор-нүүд багшанар болон техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд хамтын суглаагаар дэбжүүлгэдэ.

Беляков Анатолий Михайлович, 1933 ондо түрэн, КПСС-эй Улаан-Удэ горкомой нэгэдхэн секретарь, КПСС-эй гешүүн, Пушкинска һунгуулиян 15-дах округто Улаан-Удэ станицын хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Ермина Екатерина Николаевна, 1924 ондо түрэн, Улаан-Удын ТЭЦ-эй турбинын машинистын тубалаша, партиянабшэ, Красноармейскы һунгуулиян 16-дах округто «Бурятэнерго» управленин хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

1934 ондо түрэн, Улаан-Удын ТЭЦ-эй турбинын машинистын тубалаша, партиянабшэ, Красноармейскы һунгуулиян 16-дах округто «Бурятэнерго» управленин хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Медведев Иван Степанович, 1926 ондо түрэн, Улаан-Удын Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ прибор бүтээлгэн заводой директор, КПСС-эй гешүүн, Мухинска һунгуулиян 17-дох округто Улаан-Удын Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ прибор бүтээлгэн заводой хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Елаева Татьяна Михайловна, 1926 ондо түрэн, Улаан-Удэ хотын 42-дох дунда һургуулиян багша, партиянабшэ, Аршаанай һунгуулиян 18-дах округто 42-дох дунда һургуулиян багшанар болон техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Модогоев Андрей Урухевич, 1915 ондо түрэн, КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдхэн секретарь, КПСС-эй гешүүн, Индустральная һунгуулиян 19-дах округто Улаан-Удын Ленинскэ орденто локомотив-вагон заабаарилгын заводой кузнецна цехэй ба капитална барилгын табагай хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Асеев Анатолий Семенович, 1917 ондо түрэн, Улаан-Удын Ленинскэ орденто локомотив-вагон заабаарилгын заводой начальник, КПСС-эй гешүүн, Оршниковскы һунгуулиян 20-дох округто Улаан-Удын Ленинскэ орденто локомотив-вагон заабаарилгын заводой дизельна ба моторна цехүүдэй хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Бузаева Светлана Владимировна, 1941 ондо түрэн, Улаан-Удын Ленинскэ орденто локомотив-вагон заабаарилгын заводой шэрэм шудхалгын цехэй хөбшөн, партиянабшэ, Комсомольско һунгуулиян 21-дох округто Улаан-Удын Ленинскэ орденто локомотив-вагон заабаарилгын заводой шэрэм шудхалгын ба эд шудхалгын цехүүдэй хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Федоренко Елена Николаевна, 1941 ондо түрэн, барилга-хабарилгын 834-дох поездын шука-комсомолой 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ прибор бүтээлгэн заводой хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Бараникова Дарина Алексеевна, 1948 ондо түрэн, Улаан-Удын «Теплоприбор» заводой механическа цехэй токарь, ВЛКСМ-эй гешүүн, Энергетическа фабрика һунгуулиян 22-дох округто барилга-хабарилгын 834-дох поездын хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Бараникова Дарина Алексеевна, 1948 ондо түрэн, Улаан-Удын «Теплоприбор» заводой механическа цехэй токарь, ВЛКСМ-эй гешүүн, Энергетическа фабрика һунгуулиян 22-дох округто барилга-хабарилгын 834-дох поездын хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Потеряхин Владимир Петрович, 1937 ондо түрэн, Улаан-Удын ашаанай автотранспортна 1-дах предпритийн шофер, КПСС-эй гешүүн, Дээдэ-Онгостойн һунгуулиян 24-дох округто Улаан-Удын ашаанай автотранспортна 1-дах предпритийн хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Маханцева Лариса Васильевна, 1948 ондо түрэн, Ажалай Улаан-Удэ орденто Улаан-Удын авиационно заводой шэрэгшэ, ВЛКСМ-эй гешүүн, Гаришевска һунгуулиян 25-дах округто Ажалай Улаан-Удэ орденто Улаан-Удын авиационно заводой цехэй хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Протасова Людмила Васильевна, 1935 ондо түрэн, Ажалай Улаан-Удэ орденто Улаан-Удын авиаци-

онно заводой газо-гагнууршан, партиянабшэ, Краснодонско һунгуулиян 26-дах округто Ажалай Удэ орденто Улаан-Удын авиационно заводой цехэй хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Маханцев Маан Фёдорович, 1937 ондо түрэн, ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой нэгэдхэн секретарь, КПСС-эй гешүүн, Пролетарска һунгуулиян 27-дох округто Ажалай Улаан-Удэ орденто Улаан-Удын авиационно заводой цехэй хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Бирюков Владимир Георгиевич, 1928 ондо түрэн, КПСС-эй обкомой секретарь, КПСС-эй гешүүн, Чайковскин һунгуулиян 28-дах округто Ажалай Улаан-Удэ Тугта Улаан-Удын авиационно заводой хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Бараникова Дарина Алексеевна, 1948 ондо түрэн, Улаан-Удэ орденто Улаан-Удын авиационно заводой шэрэгшэ, ВЛКСМ-эй гешүүн, Энергетическа фабрика һунгуулиян 22-дох округто барилга-хабарилгын 834-дох поездын хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

ОКТАЯРСКА РАЙОН

Неверкева Екатерина Георгиевна, 1936 ондо түрэн, Улаан-Удын трикотажна фабрикын туршалгын цехэй нэхлэп, партиянабшэ, Забайкальскы һунгуулиян 29-дах округто Улаан-Удын трикотажна фабрикын хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Убеен Валдим Прокопович, 1927 ондо түрэн, КПСС-эй Буряадай обкомой барилгын табагыг дааһа, КПСС-эй гешүүн, Геологическа һунгуулиян 30-дах округто хүүргэ барилгын 802-дох поездын хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Новаров Николай Бунович, 1912 ондо түрэн, Буряадай

АССР-эй Министруудэй Советэй Түрүүлгшэ, КПСС-эй гешүүн, Теллеровскы һунгуулиян 31-дах округто «Буржелезобетон» гэжэ үйлдэбэрин нэгэдэлэй нэгэдхэн филиалай хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Шангин Иван Фёдорович, 1926 ондо түрэн, барилга-хабарилгын 1-дах управленин бригадир, КПСС-эй гешүүн, Солнечно һунгуулиян 33-дах округто Буряадай барилгын управленин барилга-хабарилгын 1-дах управленин хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Дмитриева Екатерина Константиновна, 1946 ондо түрэн, Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Улаан-Удын нарин сэмбэн фабрикын нэгэдхэн, ВЛКСМ-эй гешүүн, Фабрична һунгуулиян 34-дах округто Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Улаан-Удын нарин сэмбэн фабрикын хүдэлмэрлэгшэд, инженерно-техникэсэ хүдэлмэрлэгшэд болон амаһын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

Филиппов Василий Родионович, 1913 ондо түрэн, СССР-эй Науануудай академикн Сибирийн отделенин Буряадай филиалай президиумтэй түрүүлгшэ, КПСС-эй гешүүн, Павловска һунгуулиян 35-дах округто СССР-эй Наука һунгуулиян Сибирийн отделенин Буряадай филиалай байгалин шэнжэлхэ эрэмдэй институттэй эрэмдэт болон эрэмдэт хүдэлмэрлэгшэд хамтын суглаануудаар дэбжүүлгэдэ.

(Ургэжэлыг 3-дах нурта).

КОЛЛЕКТИВЭЙ ГОЛ ШЭГЛЭЛ

Партийн XXIV съездын шийдвэрийн дагуу Ленингийн орденотой Улаан-Удьянгийн мах-консервын комбинатад коллективийн дунда ажалтай болон политическ шэнэ эрхтэй үүсгэсэн түүнээс ба. Партинтаа харгалзан зорилгуудыг бодото дээрнээ бодуулж гаж тэдгээр оролдон, социализм мурсын үргэнээр дэлгэрүүлсэн байна.

Консервын заводийн худалбарилгад энэ мурсын ажил үеэс гажгайгаар ажиллаж, абайн уялгага бодото дээрнээ бодуулсан. Апрель нарс сар графика уридалан дүүргэж, дааринаа гадуур 100 мянган ганаха консерв үйлдвэрийн гарга. Тэдгээр жалай эхнээс хоёно тусбөгөө гадуур 4 вагон продукци үйлдвэрийн, табан жалай даабарин болзроонон урид дүүргэж жасада оруулсан байна. Техническ фабрикадууд цехийн коллектив даабара уридалан дүүргэсэн. Тусбөгөө гадуур тэдгэрийн үйлдвэрийн малай хуурай тэжээдэр 400 тоно ороолон хаядаа бөлөгөөр абаажуулж болохо юм. Меланжева цехийн худалбарилгад халаанганаа даабарин уридалан дүүргэсэн.

Уйлдвэрийн ашаг үр дээшлүүлэх, элдэв нэгэйн, хайн шаартайн продукци үйлдвэрийнхэ гэгдэн зорилго партиин съездын шийдвэрээр табигдаа. Комбинатад коллектив өөлдөнгөө арга боломжо тодорхойлож, продукци үйлдвэрийнхэ эхдэхэ хараа зам бэлдэрин элрүүлж. Энэ табан жалай үедэ үр дүндийнхаа 50 процентээр олон мал үүсгэгдэхэ, консерв үйлдвэрийнхэ хоёр дахин эхдэхэгдэхэ, нультурнаа ажагуудайн болон арад зоний хэрэгжүүлэн эд бараа бүтээлхэ 60 процентээр эхдэхэгдэхэ юм.

Тусбөгөө энэ табан жалай туршада коллективийн дүүргэхэ ажал горитой эхэ болонхой. Тиймнээ тэдгээр табан жалай тусбөгөө амжалтайгаар дүүргэсэн тула техническ хүчжүүлэн холын хараата комплексно тусбөгөө зохиог. Ажалыг арад ухаанай үндэснээр амьдхэхэ, шэнэ техникн тодлохо, худалбарилгад мэргэжэл шадабари дээшлүүлж гэжэ тусбөгөө хараалагдаа. Тийхэдээ үйлдвэрийн нарийвуулан хайжаруулаха, шэнэ технологит ноёртуулж, эрдэм ухаанай тулгалта үйлдвэрийнхэ хэрэгжэхэ гана гол шэгдлээ баримталгаана. Энээнэй ашаар лэ нийтын үйлдвэ-

рийн ашаг үр дээшлүүлж болохо ха юм. Научна шэнэжэлдэгийн институтуудтай, хайн баадалхтай мэргэжлэгдэйд дотор баталжа, научна шэнэжлэх хэдгэжэ эхилээ. Дашаалхадэ, «Гипромаск» гэгдэн Москвагийн институттай баталан доторгой ёшоор техническ фабрикадуудай цехийн үйлдвэрийн үргэлжэдөө оньхожоруулагдажа байна. Эдөө хоолдо хэрэгжлэхэгүй хядаанаар малай хуурай тэжээл үйлдвэрийнхэ технологи хуурилгагдажа, табан жалай нууа багта тэжээл үйлдвэрийнхэ хоёр дахин эхдэхэ арга олгодохо юм. Механикай промышленностейин Бүхэсоюзна научно-шнэжлэгийн институт, Зүүн-Сибирин технологическа институт мал үүсгэхэ, гэдгээ сээрлэхэ, яла хэрэгжлэхэ шэнэ технологи, онол арга бэлдэрин элрүүлжэ эхилээ. Радиоизотопно приборуудыг хэрэглэн, үйлдвэрийн автомат аргаар зохиогжүүлжэ проектын Хабаровска хабсараглын управлени зохиожо байна.

Техническ ороё оньонн асуудалнуудыг шийдэхэдээ научна худалбарилгад хабдуулхадэ эхэ аша туштай гэжээ. Юуб гэхэдэ, бүхэ асуудалуудыг холын хараатайгаар, наука болон техникни хүүлэй тулгалтануудыг хэрэглэн шийдэхэ болохо байна. Комбинатад инженерно-техническ худалбарилгад, шэнэ мумэ үүсгэхэдэ, урлан нарийжуулагшад үйлдвэрийн эрдэм ухаатай холбохотой хамта өндөгөө олон асуудал шийдхэнэ. Мунөө гэдгээ хабарилгадажа байгаа желатин хэдгэ цехтэ тэдгэрийн хуурай шэнэ механизм, лини тодорлохо юм. Ингэжэ гараар хэдгэдгэ ажал оньхожоруулагдаха, үйлдвэрийн талмай үргэхэгүйгөөр эхэ продукци бүтээн гаргахэ арга олохо болоно. Нэлбөн хабарилгын худалбарилгад хуурай тусбөгөөр үр дүүргэхэгүй. Харин нелхэй үйлдвэрийнхэ ноёртуулагданы зарим шэнэ механизмуудай ашаар ажалтай бүтээжэ горитойгөөр дээшлүүлгэдэ, цех гээгдэлхэ гара.

Колхоз, совхозууд хаян жалуулгэдэ шүбүү оновч үүсгэрихэхэ, олон шүбүүд комбинатад тушаагдажа эхилэхэ. Энээнэй хараата абан, шүбүү үүсэхэ, тэрнээс эдэ хоолой, мун бусад элдэв зүйл гаргахэ болохдэ хэдгэжэ байна. Цехүүд хоорондохи ашаг шэрэхэ худалбарилгад оньхожоруулагдажа, эд бараа бүтээлгэдэ цех шэнэжлэн байгуулагдажа захала. Урлан нарийжуулагшад И. Петрович, В. Таракановскийн дурадалаар худалбарилгад ажалладаг газарта хэрэгтэй зүйлүүдыг хүргэхэ гурим хуурилгада. Урлан худалбарилгад бүхэн өөртөө хэрэгтэй юмээ бэлдэдэг нэн. Мунөө энэ ажал тусхай худалбарилгад даалгажа үгтөө. Шэнэ гуримай ашаг эхэ байба. Ажалтай сагай гаргана 40 нормо-часаар хорооголдон, продукци үйлдвэрийнхэ 25 процентээр эхэ бололсон байна.

Холодильнигыг хүйтэн агаараар хэрэгтэй зэргээр хангахэ насосне-циркуляционно түхээрлэжэ оньхожоруулагдаа. Энээнэй ашаар мяха, мясханай зүйлүүд тургэн аргаар хүргэгдэдэг юм. Иймэ аргаар мяха хүргэхэдэ, шэнгүүнэй бага болоногүй, шаарнын мууднагуу. Мун ажалтай бүтээжэ дээшлэнэ. Комбинатад коллектив үйлдвэрийн ашаг үр дээшлүүлжэ гэгдэн зорилготой юм. Гол шэгдлэ баримталгахадэ, партиин XXIV съездын шийдвэр дүүргэхэ ондоо хэмжээ абажуула харалба. Үйлдвэрөө техническ талаарн шэнээр зэвсэжүүлэхэ, шэнэ техникн тодлохо, продукцин налар хайжаруулаха, худалбарилгад мэргэжэл шадабари дээшлүүлжэ, моральна, материална урмашуулга зүбөөр хэрэгжэхэ арга зам хараалагдаа. Энэ хэмжээндэ ондоо ондоо аад, ондоо ондоогоор бээлүүлгэдэхэ аад, нэгэл шухала—ажалай, материална, энергетическ болон бусад гаргана бага болгохо, үйлдвэрийн ашаг үр дээшлүүлжэ гэгдэн зорилготой юм.

Үйлдвэрийн техническ хөгжөлгөн холын хараата тусбөгөөр хуурай ашаар табан жалай түүрүүшн энэ жэлдэ үйлдвэрийн хэмжээн дээшлэхэ, үйлдвэрийн гол фондуудтай нэгэ түхэриг бүхэнөөр продукци абагта 1970 онойтайн асуулахадэ 1,2 процентээр дээшлэхэ байна. Манай коллектив урдаа табан зорилготой бээлүүлжэ эхилээ. Продукци үйлдвэрийнхэ эхдэхэгдэхэ хамта үйлдвэрийн ашаг үр дээшлүүлжэ асуудалда эхэ анхараал хандуулагдана.

Г. ХАРЧЕНКО,
профсоюзай завкомой гэгшүүн.

Надежда Лобцына Улаан-Удын нарийн эмбаны фабрикада хорбөд жэлэй туршда ажаллажа байна. Юуб гэхэдэ табан жалай түүрүүшн жэлэй тусбөгөө болзроонон урид дүүргэхэн түлөө мурсынхэдэ ороолгоно, мунөө халаан бүрингөө даабаринэ үлүүлэн дүүргэжэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Коммунизм ажалай ударины Надежда Лобцына. С. БАЛДУЕВАН фото.

Улаан-Удын аймаг «Коммунизм» колхозой эрхнн хаалишанай нэгэн Мария Аюшеевна Цыренжапова. Байгша оной үнгернэн дүрбэ нарын туршда даажэ абайн үнэгэн бүрнөөн 886 килограмм хуунаа. Ажалдаа хайн амжалта тулалганайнгаа түлөө нүхэр Цыренжапова «Ажалдаа шалгарнаан түлөө» гэжэ медалаар шагнагданхай.

А. НАГАСЛАЕВАН фото.

Надежда Лобцына Улаан-Удын нарийн эмбаны фабрикада хорбөд жэлэй туршда ажаллажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Удын аймаг «Коммунизм» колхозой эрхнн хаалишанай нэгэн Мария Аюшеевна Цыренжапова.

Хабаржаанда буггаад байхад

Энэ үдэр тэвгэри бүрхэг баба. Үлгөөнэй наран үүлдэйн саанаха үшөө бутайнагүй. Үе-үе болоод лэ нэб-нэб Балхи үлгэнэ, хойр-табар бороон дулална. Контурин газар сулгархан хүнүүд нанаанархангай янзатай, отгортой өгдэ хараадхна.

Совет гүрэнэй дээдэ шагналда хүртэтгэнтэй дашарамдуулан, Танин Урлан зүрхэнгөө амаршалагдай.—гэбэб.

Недононой хур хадганай зуурнаа бутайжа гаралан зулга ногоого, сэнхирлэн халбархан урғы сасгуудыг хонид эхээр амгархай эднээ. Мунөө нилдээ борбожоод, эхээр даажэ абайн хурьгадшыг шэнэ ногоо шэмхэлэнэ.

—Бараг томо болон хурьгадые хашаа соо хажэ байхаар, нигэжэ эхэтэй хамта ябуулжа бэлэхэдэ хайн гэжэ тоолодогби.—гэжэ Егнин Балмаев хэрэнэ.—Дээшн мунөөнөө эхилжэ шэмхэ ногооной амта таянаж, бэлэжэ хурдаг юм. Энэхэн тойрон ябахдаа, хурьгад эсэд орохигоүй. Гансал парилжа хараха хэрэгтэй болоно. Юундэб гэхэдэ, үдэрэй дулаанда, наран нгаагана хурьгад хэбтөөн газартаа бүхөөр унташадаг юм. Тийгээд бүхээрнээ хэдгээ тааржа, зүгөө алдаад, ондоо тээшэ төврөөр арихаа умар үзэгдэжэ болохо,—гэбэ.

Тийгээд хурьгад, Додо-Ивалтын отеленине өрхэндэ Владимир Дармаевич Ринчинов машинаараа хурьжэ эрвэ. Уланшөгү биднээр Арин дабаанай харгыгаар тоно бурнуулан табуулжа яваа нэмдэ. Зуурандамнай мэнэ хаяар таригдахаа байна бамбагар зөвлөн шоройтой намарай паар нэмжэнэ. Хайшаашыг харахада, таряалангай газар хойтбайжа харлаад, эхи захан үзэгдэнгүй.

Тийгээднээ бээрээ, дурамбайгаа гаргаад, хонидой бэлхөөн газар руу шэртэн харана.

Удаан нүхэр Балмаевай хабаржаанда хурьжэ эрбөддөи. Хөни, хурьгадтай мааралдаан мурдөөн замнахагүй. Хөноной үбөр талаар, нарууд газарта баригданна хамагүүд соо ланда буржагар сагаан ноототой өдэргэн тобир хурьгад дэбэрхэдэн гүйлджэ байна. Лурьган бүхэнэй зүүн шахэндэ шадулаан үнгэтэй, пластмассаар хөно тоотой тэмдгүүд хабгаданхай.

—Зай хая гаралан хурьгадэй шэхэндэй тэмдгүүдэй тоовь хэдэ болоод байна хаб?—гэжэ асууб.

Усгэлээр гаралан хурьган 634-дэхи номертой болоо.—гэжэ Лариса басаган шуу харюусаба. Тийгээд эрхэлээршэ, 542 эхэ хонидоо 634 хурьган абагдэ байна гэжэ ойгобоби.

Тийгээднээ бээрээ, дурамбайгаа гаргаад, хонидой бэлхөөн газар руу шэртэн харана. Удаан нүхэр Балмаевай хабаржаанда хурьжэ эрбөддөи. Хөни, хурьгадтай мааралдаан мурдөөн замнахагүй. Хөноной үбөр талаар, нарууд газарта баригданна хамагүүд соо ланда буржагар сагаан ноототой өдэргэн тобир хурьгад дэбэрхэдэн гүйлджэ байна. Лурьган бүхэнэй зүүн шахэндэ шадулаан үнгэтэй, пластмассаар хөно тоотой тэмдгүүд хабгаданхай.

Хабаржаандын дүтэлжэ баатар, Владимир Дармаевич баруун урдахы халзан малаан хада тээшэ гараараа заагаад,

Мунөө энэ худэлжэ байгашадтай уулзажа, хөөрөдгэжэ гарахада, бутла хөвөн ажалдаа абяас оролдогто эхэтэйгээр хандажа байнанин элрэнэ.

Дураал нурасал хоёрыг ади хэрэгжэжэ, хүнүүдэй ажал эмхидхэхэдэ хайн үр дүн туйлагдаха гэжэ мэдэжэ ааб даа. Тийгээд энэхэн тепплицын худалбарилгадшэ недели бүхэндэ нэгэ дахин агро-кружигото сулгархадэ, үнгернэн хонгогуудайнгаа дун согсолго.

Камбинат мунөө элдгээ ахижэ аймаг доторой овоц хэрэгжэмэ, тэрэ тоою «Ариан» курорт, Нилөөн нустын болон промышленнаа нуурын тосхонуудыг гүйсэл хангаха аргатай. Харин хойто жэлэ, 1972 ондоо камбинат хоёр дахин эхээр үргэхэгдэхэ. Ингэжэ «Восточные Саяны» колхоз шэнэ табан жэлдэ бүри эхэ олоо доходооруулжа ажалын үшөө нэгэ шэнэ халбары хүл дээрнээ гаргажа байна.

Овоц ургуулга дээрэ худэлхэн хүнүүдэй ажалтай түлөөнанийн хайн юм. Үнгернэн жэлэй хабар, намарай үедэ тепплицэдэ худэлгэшадэй салин нарын 150—200 түхэриг бололсон байгаа. Тийхэдэ түсбөгөө үлүүлэн дүүргэбэл, нэмэлт түлөөнэнгэ овоц абадаг байна бшуу.

Теплицын бүхэ тухээрлэгэ шэнэ түхэлээр хөгдөгдөн: 16 тоноо унанай багтаамжтай башин, шэнэ лаборатори, котельня. Манган эхэ шал бүхэнүүдыг харахада, үнхөөр лэ мунөө үе сагай эрилтэтэй эхимолдон камбинат тухээрлэгэ гэжэ мэдэхээр лэ.

Ураал нурасал хоёрыг ади хэрэгжэжэ, хүнүүдэй ажал эмхидхэхэдэ хайн үр дүн туйлагдаха гэжэ мэдэжэ ааб даа. Тийгээд энэхэн тепплицын худалбарилгадшэ недели бүхэндэ нэгэ дахин агро-кружигото сулгархадэ, үнгернэн хонгогуудайнгаа дун согсолго.

Мунөө энэ худэлжэ байгашадтай уулзажа, хөөрөдгэжэ гарахада, бутла хөвөн ажалдаа абяас оролдогто эхэтэйгээр хандажа байнанин элрэнэ.

ХҮУ НААЛ ДЭЭШЭЛНЭ

Хабарай хасгугтай саг байгашы наа, Додо-Ивалын 1-дэхи фермын хаалишад унэдэгдэн гэжэ хуу шэнэ аданагуу, шэнэ элрүүлгэжэ байнаа. Мунөө энэ 1-дэхи фермын коллектив хуунаа тусбөгөө дүүргэжэ талаараа 3-дэхи отделени доторой эрхннэжэ ябана. Эндэхэ фермын 124 үнэгэн бурһөө сүүдхэдэ 13 литр хүн хаагана.

Хабарай хасгугтай саг байгашы наа, Додо-Ивалын 1-дэхи фермын хаалишад унэдэгдэн гэжэ хуу шэнэ аданагуу, шэнэ элрүүлгэжэ байнаа. Мунөө энэ 1-дэхи фермын коллектив хуунаа тусбөгөө дүүргэжэ талаараа 3-дэхи отделени доторой эрхннэжэ ябана.

ОЛЗЫН НЭГЭ ОНО

Саян уулын хормой зубан түбхинолөн «Восточные Саяны» колхозой Хуурай хубагай болон Таһархайн отделеинүүд «Ариан» курорттой зэрэгдэл оршоно. Энэхүүр үзэхэдэн хай хан байгаали, ой тайга, хада, шулуун мундага — хүнэй хаража ханашагүй.

Недононой хур хадганай зуурнаа бутайжа гаралан зулга ногоого, сэнхирлэн халбархан урғы сасгуудыг хонид эхээр амгархай эднээ. Мунөө нилдээ борбожоод, эхээр даажэ абайн хурьгадшыг шэнэ ногоо шэмхэлэнэ.

Мунөө энэ, Хуурай хубагай отделеиндэ овоц тарихаар бэлдэжэ байлан халуун хааа ороной. Энэ колхоз овоц тарижа эхилдээр оройдоод хоёрдохы жэлээ ябажа байна. Түүрүүндэ энэ миин туршахын тэдгэдэ таригад байлан юм.

Мунөө энэ худэлжэ байгашадтай уулзажа, хөөрөдгэжэ гарахада, бутла хөвөн ажалдаа абяас оролдогто эхэтэйгээр хандажа байнанин элрэнэ.

ПАРТИН ТҮГЭЛДЭР ХҮСЭН

Худалбарилгад ангийн партиин хүтэлбэриг объективэ революционн ёшоор худалгажа зайлашагүй, шийдхэгэ эрх үүсэхэл байһынь гансаһе научна коммунизмын теори бэшэ, мун СССР-эй, дэлхэйн социализм байгуулалтата бусад орууудай бодото дүй дураал баталан гэршлэбэ гэжэ харуулба. Коммуни партиин хүтэлбэрийнхэ үүрэг тухай асуудал хадаа «революционн худалбарилгад шэнэ объективэ байгуулалтын үндэсний асуудалуудай нэгэн мун. Мунөө энэ хадаа марксистууд-ленинүүд тухай ревизионизмын элдбэ тухайл түлөөлгөнэрэй хоорондохи тэмсэлэй, гол зүйлийн болонхой».—гэжэ КПСС-эй Центральн Комитетдэй тоосоот элнхэдэ дотор нүхэр Л. И. Брежнев хэлээн байна.

Шэнэ объективэ байгуулалтаа худалбарилгад ангийн бөөлүүдэдэ ударилахы түрүү үүрнэгэ арасагад элдбэ эсын ревизионизмын хараа бодоолнуудыг буруушан, КПСС хадаа орон соого болохо байгаа бүхэ юмөнэй тэрэ, оройногтоо мунөөнэй бэрээдэйн байдалай түлөө сагаага баритша марксистско-ленинскэ парти харюусалгатай тээд тоолодог байгаа, тоолоноһе. Марксистско-ленинскэ энэ гол шухала ёһон партиин XXIV съездын документууд ба шийдхэбэригүүд дотор нэбтэрэнг юм.

Социализм ба коммунизм байгуулжэ зам ударидаха хүснэ болонго Коммуни партида хүтэлбэрийнхэ үүрэг юундэ үүсгэжэ гүгтөө юм гэбэл, үүн бодото эрхэ байдалаар, социализм хүмүлэгдэн бодото ябагсаар, хамагай түрүүн үйлдвэрийн дотор, нийтин хамгасануудата худалбарилгад ангийн элнхэдэ хуури ба

байдалаар, тэрэнэй бүхэдэлхэйн түлөөхтэ уялгаар тиймэ хүтэлбэрийнхэ үүрэг үгтэлэн байна. Сохол дэ өөрынгөө партиаг дамжуулан объективн бүридэлгэдэ ба хүмүлэгдэдэ худалбарилгад ангийн нүлөөгөө үзүүдэг гэшээ.

Коммуни партиин ажал абуулгын гэзэн шухала зүйл, юон болоно гэхэдэ—объективн хүмүлэгдэн жэжнэн тусбөг, политическэ зүб хараа шугам зохиохго, тэрэнээ бодото дээрнээ бөөлүүлхын туладаа ажаллашдыг эмхидхэхэ хэрэг болоно. Арад зоний зохиохы ажалтай дэлсын үргэн ба шийдхэхэ зорилгонуудайн ороё байха тума, онолнытэ хүтэлгэшэ Коммуни партиин үүрэг ба харюусалганы бүри эхэ байха ёһотой гэжэ КПСС-эй XXIV съезд тэмдгэлэнэ. Коммуни байгуулалтын зорилгонуудай өршөөш, ехшөө боложо, олонийн зохиохы үүсхэлэй дэбжээ, социализм демократин дам саашааа хүгжээжэ, аяншалтэ коммуни хөдөө хүмүүжүүлгэе шангадха хада шухала байн дээрнээ КПСС-эй үүргэн мунөө үедэ улам эхэ боложо байхтай.

Тийн, тон шухала тэдэ документуудыг, тэдэн соохи заабарилгуудыг, тоо, баримтануудыг бүхэ эноной, олоналационалы Совет оройнэй бүхэ арадуудай халуунаар дэмжээдэгын ойлоготой ха юм.

Нийтин халбарилуудыг, ажал абуулжэ бүхы дээрнээ худэлбэрийнхэ шаддаг манай партиин шадабарта—коммунизм байгуулалта амжалта туйлаха найдабани, эшэ үндэһэн болоно. Тээд тиймээр хандахада, мун бана объективн хүмүлэгдэн гол асуудалуудыг, гол шэгэлгэнүүдыг тусгаарлан анхархай, онсолон харадаа абахэ хэрэгтэй. Гол хэрэг, гол звеное, гол асуудалыг тухайлха байхынгаа хажуугаар, өршөөш хэрэг юм. Үүн бодото байдалыг бүхэндэ харадаа абажа, гол звеное, гол асуудалыг тухайлха хэрэгтэй. Дүраара аяншала болохогүй. «Звеное ханаһаараа лэ, таамагаар шэлгээ болдоггүй» гэжэ Ленин хуулууд хэн. (Түгэс зөхөл, том 45, ноуэр 109).

«Гол звено» гэдэгтэй худэны манай парти баринхай, тэрэниэ барээр оложо, тодорхойлоо шадада. Объективн хүмүлэгдэ гол халбарта—экономикодо ударидахы Коммуни партиин хүтэлбэрийн хамгай түрүүн хэрэгтэй. В. И. Ленинэй хэлэдэгтэй ёшоор, экономикодо гэшээ «манда тон хонирхойтой политика мун» (том 43, ноуэр 330). Коммунизмын материално-техническэ бааз байгуулалтын түлөө тэм сэл—тон шухала хэрэг. Сохол тэрэ тэмсэлдэ мание КПСС зоригжуулан, асуулгын. Тэрэ зорилго шатануудыг дамжан бөөлүүдэдэг. Коммунизм тэвшэ совет объективн саанаа дабиахалын, тэрэнэй материално-техническэ үндэһэ хуури байгуулхадэ, оройнон-

гоо экономическэ ба оборонно хүснэ шадал бажихүүдэдэ юбдэхэн табан жэлэй тусбөг шухала шата болохо гэжэ партиин XXIV съезд тэмдгэлэнэ байна. Социализ үйлдвэрийнхэ худалбарилгад ангийн үүсхэлэй, тэрэнэй ашаг үр, нүхэр-техническэ дэбжэлтэ дээшлүүлхэнэй, ажалтай бүтээсын ургалта түргэхэдэнэй үндэһөө арал зоний байдалай материална ба культура хэмжээгэ горитойгөөр дээшлүүлжэ табан жэлэй гол зорилгон болоно.

Зөхөөлөн политикаяа, урдаа табан зорилгөө бөөлүүлжэ арга замуудыг зүбөөр тодорхойлоно, бүхы талаарн үндэһэлжэ шадаха партиин шадабарин объективн асуудалуудыг долоо ба оросолоно. Олонийнын тунда, бодото ажал дээрэ муудалын би болодог, шэнэ, түрүү юумые саг соонь оборон дэмжээ, хуушаран, хэрэгтэ боллон, хүжүүн юумэдэ эсрэгүү тэмсэл абуулга партиин организацинуудай, кадрнуудай шадабарин эх хэрэгтэ шийдхэгэ үүрэг дүүргэдэ ха юм. «Шэнэ юумые оборон мэдлэгдэ худалбарилгадшэды парти холодоо үндэрлөөр сэнгээдэ. Шэнэ юумые оборон мэдлэгдэ гэшэн хонь хаваата хүмүлэгдэ оборожэ, эрэдүй тээшэ урид хууда, табигданан зорилгонуудыг шийдхэгэ эгзэн лэ зүб зам боложо шадаха гэгдэн улдатай. Мунөө, нийтин ажабайлалта, үйлдвэрийнхэ зүгээгэ эхи худалбарилгад ангийн түргэн хонь хонь хонь хонь партидо тогтононнын эхэ зүб юумэ болобо гэжэ, тинэ тэрэ ёһо гурима баримталан, тухай ба политическэ эрхнн мэргэжлэгэ, хайн эмхидхэгшэ ба хүмүүжүүлгэдэ парти-

ТҮРҮҮШЫН ДАБАН ДАБАГДАБА

Гүрэнэй шалгалтын комиссин гишүүд саг соогоо сугларжа, коридорто хулгажэ байхан басгад, хүбүүдэй «зүрхэтэйшүүлэнь» гүрүүдэн кабинет руу орохо болобо. Тиин гүрэнэй шалгалта үгэ хэеэ түрүүшын зургаан оробо, дүмүүхэнэр биледүүдэе абаба. Эзигнай Буриадай багшанарай институтда боложо байхан үйлэ. Буриад хэлэ ба литературараар түрүүшын шалгалта истифилфагай буриад хэлэнэй тагаай 351-дхи бүлэг үгэхэеэ байна.

Институдай директор М. Н. Мангадаев, гүрэнэй шалгалтын комиссин түрүүлэгшын орлошо, хэлэ бэшгэй эрдэмэй доктор М. П. Хамаганов гэшгэд студентнэре гүрэнэй шалгалтын экилхэнэй дашарамдуулан амаршалжа, амжалта тэдэндэ хүсэбэ.

Биледтээ бэлдэхэ саг уданшгегүй үнгэржэ, Бабушкин Сергей харюусахаа эндэртэ гараба.

Энэ хүбүүн эрдэмэй үргэн харгыда гарахаар онор толгойтой, гүнзгэй бодолтой гэжэ комиссин гишүүддэ дуулахан тула эхэтэ онирхогдобо.

«Холобо үгэнүүд, тэрэнэй илгэрал, байгуулга ба янзанууд, Үлгэн холбоо, тэрэнэй илгэрал» гэсэн асуудалтай орво хүндэ байышье, ондоо хүчэй найн олжогорхиор тоб байса харюу үгэбэ.

Эдэ студентнэртэ буриад хэлэ заажа байган багшанар Д.Н. Д. Доржиев, Э.Р. Раднаев гэшгэд Сергей эрдэм мэдэсье найн шалгалта гондоод, асуудалнууде табижа мэдэбэ. Тэд табан жэлэй турша соо эрхмн хуража ябахан студентнэ мэдэхгүи юумон үгы байшаба. Багшанарын омогорхонги.

Хүрөө, удаадахи асуудалдаа орогты, гэжэ комиссин түрүүлэгшын орлошо хэлээдхибэ.

Хоёрдохи асуудальнь—буриад арадай үлгэрнууд, үлгэрнэй байгуулга тухай, Сергей харюу комиссин гишүүддэ анхарал дүүрэнээр татаа. Харюусангынь буриад арадай үлгэрнууд тухай найдамтайгаар, бээдэ сохон этингээр хөөрхэ юм. Тэрэнэй ноурта марган ямарыше тэлдэг үгы. Тинхэ зуура, ерээдүйн багша убан буриад хэлээр харюусахые оролдоно. Хэлэининьше янала баян гэжэ тэмдэглэбэ.

Үлгэрнууд тухай асуудалнууде багшанар ээлжэлэнэ байлаа табижа. Сергей тогтон торонгүй харюусаад лэ байна.

— Зай, асуудал дүүрэг, гарахадтай болохо, гэжэ багшанарай хэлэхэдэ, хүбүүн гараадхибэ.

Жамсо Тумуновай «Нойроо нэрвэн тала» Жамбалмагай дуратай зохболнуудай нэгэн байба хаш. Жамбалма энезбилэнгээр, хоорэхэ бурээ халан, шангахан хойлогойро харюусаа. Удаань Сотникова Дарима совет литературин үенүүд ба тэрэнэй юрэнгэй характеристикадэ дэлгэрнэгүи харюу үгэбэ. Мүн мэдүүлэлэй элдэб янзын разборнууде тобихооноор, тоб гэжээр хэнэ.

Буриад совет литература заада Саян Жимбенич студентнэргэнгээ харюуда сэдхэхэдэ эхэл шанги. комиссин гишүүддэ хэришэ омогорхонгөр хараад абаба.

Зүб даа, тингүи яаха нэм. Буриадан, оролдоно хүнүүддэйнгээ найн мэдэсээр хэншэе омогорхо эрхэтэй.

Табан жэл... Табан жэлэй туршада хоёр хэлэ шудалха гэжэшэ байышье бэлэн хэрэг бэшэ даа. Буриад хэлэ заахын ха жуугаар тэднэр ород хэлэ заахсаа эрхэтэй мэрэгэжэлтэд болохо ха юм...

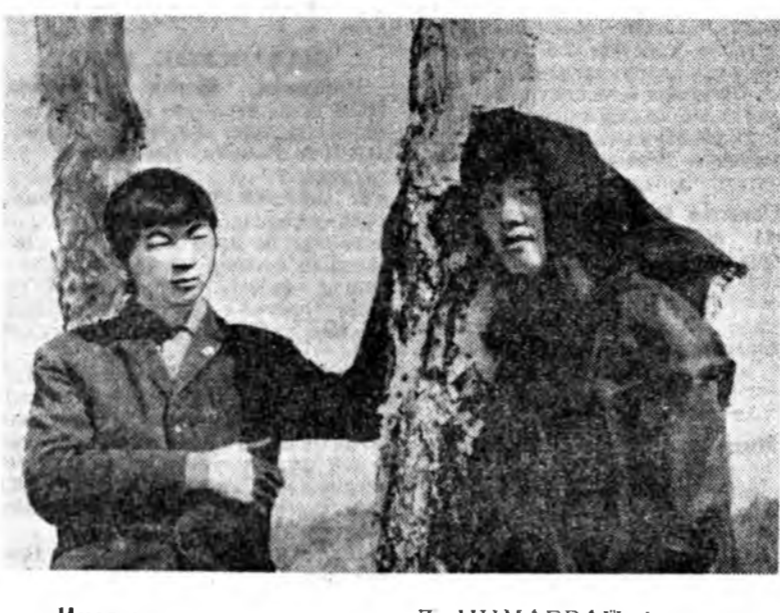
Буриад хэлэ бэшгэй фануль-тэдэй 5-дахн курсын студентнэр түрүүшын экзамен найн барйа. Вальерова, Лыгина, Бадмаева, Жамбалова, Бабушкин, Намжилова гэшгэд эрхмн гэгэн сэглэлтэйгээр түрүүшын дабаа дабаа. Эдэнэр шалгалта дээрэ гэгтэ шалгара бэшэ, харин табан жэл соо эрхмнээр хуража, нитинг хушээр эдэбхитэйгээр хабаадаха ябахан. Гэхэ зуура, найн хэлэгэжэлтэд боложо гарахын тулада тэднэр үншэй оролдоно. Ижээхэдэ, арадай аман зохболтой үйлүүддэ суглуулхана Долгоруя Лыгина Оляноор, Шойма Намжилова, Мария Бадмаева Воохонор ябадаг, нитиг истагай нахакаал хүнүүддэй хэлон үнжэн хөөрэлдэдэг нэн.

Шойма Воохондэ практикая гараган юм. Найн шанартай хэсээд үгэдэг нэн. Үхтүүд тэрэндэ яахадаашбэ үлүүсэ дуратай байхан, — гэжэ Эрхитэ Раднаевич Раднаев хоорөө нэн. М. П. Хамагановай хэлэхэсээр, Бадмаева Мария өөрынгөө бүлэг соо эгэн бодолтой, хураалсадаа ёнтооор хандадаг, томоотой янзын басган.

Тинхэдэ 351-дхи бүлэгэй дүрбэн хүбүүдэй нэгэн Бабушкин Сергей хуража байгаад. Буриаданга нитинг эрдэмэй институтда хүдэлмэрлэсэнэ экилхэн. Арадай аман зохболтой тэрэ тон дуратай. Республиканымай 50 жэлэй оидо зорюулагдан хэблэгдэхэ онтохонудай суглуулбарда Сергей Бабушкин хубитаа оруулаасана.

Түрүүшын шалгалта дүүрээ, Түрүүшын дабан дабаадаа, Урдань үпөө дүрбэн дабаан. Энээхэй хошойшэ үпөө нэгэ нара үгээрээ байхада, хэлэ бэшгэй хоёрбод залуу мэрэгэжэлтэд үргэн Буриад оройнойнай хуруулинүүддэй үүдэе татажа, богонше алхахан шууль.

В. ТОКТОХОЕВА.

«Инаг дуран».

Д. НИМАЕВАЙ фотозюд.

КОЛХОЗДОО ХҮДЭЛЬӨӨР

Бата Жамсуев арбадахн класс дүүрэгдэ, хоёрдохи жэлээ түрэл колхоздоо худалмэрлэжэ байна. Сэлэнгийн аймагай Ноёхойной дунда хуруулин хурагшаддэй үүсэхэе дэмжэн найшажа, Эдын аймагай Доодо-Бургалтай хуруулин 10-дахн классархин колхоздоо үлэхэн юм. Тэрэ сагнаа хойшо хоёр жэл мэдэгдэншгегүй үнгэршөө. Харин Бата колхоздоо худалтөө.

ВЬЕТНАМ АРАДТА ТУЪАЛНА

Вьетнам арадта туһаламжа үзүүлэхэ фондо Улаан-Удын 1-дхи педучилищнын студентнэр хубитаа оруулаар. Бүгдэ арадай нанал нэгэдэлгэн үдэр — Майн нэгэнхээ эхилжэ, тэднэр республикын үрэгжэмэй станцида худалжэ эхилхэн байгаа. Хэсээлэй нүүдэр студентнэр тэндэ сугларжа, үдэнэ орой болотор модо харуулаасана, уулаасана, тариасана. Тэдэнэй хэвн ажалал салын хүлхэн вьетнам арадта туһаламжа үзүүлэхэ фондо оруулагдаха юм.

Худалмэрлэжэ байхан студентнэргэй дундааа 441-дхи бүлэгэймд шалгара. Бүлэгэй хүтэлбэрилгэшэ Л. Г. Пастернак, комсорг Света Екимова гэшгэдэй нэрэ дээрэ магтаал болон найшаалнууде хүргэнэ амаршалга станцин хүдэлмэрлэгшадөө абаба.

Е. ИЗОСИМОВА,
педучилищнын комсомолой эхин организациин секретарь.

ЕСЕНИНТЭЙ «УУЛЗАЛГА»

Сергей Есенинэй творчестводо зорюулагдахан онирхотой гүжэ Гусинозерскын «Шахтер» гэжэ соёллой байшандэ үнгэргэдбэ. Оёдолдой фабрикин партиан бюорог секретарь Е. У. Коновалова энэ үдэшэ эмхидхэн бэлдэхэ. Аха нүүхэрэйнгөө үүсэхэе дэмжэн тус фабрикин комсомолой организациин секретарь Елизавета Гричицына, шахтоуправленин комсомолой организациин секретарь Михаил Трапезников энэ үдэшэ үнгэргэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадаасаба. Юуб гэхэдэ, оёдолдой фабрикин болон шахтоуправленин коллективүүдэ энэ үдэшэе хамта эмхидхэхэ гэжэ хэлсэхэн байгаа бшуу.

Нэгдэй ажабайдал тухай шульгээр уншагдажа, сугларддай анхарал татахан, ехэтэ нүүхэлхэн байна.

Есенинэй шүлэгүүд уран саар уншагдахан, тэрэнэй бэсгэдэн дунууд гүйсэхээн байха юм. Жэшээлхэдэ, та поэдэй «Эхэдэ бэшэ», «Шадан минни клен» гэхэ мэтэ шүлэгүүдэй үгээр бэсгэдэн нүүдэе илотагй дуулан Эва Шершер ирагуу гөөр хангыжа, бүгдэн найшаалда хүн Удэнын түгэхэдэ «Сергей Есенин тухай» гэгэн кинофильм дарагшадта харуулагдаа.

Удаадахи үдэшэ композитор Пахмутовагай творчестводо зорюулагдаха байна.

Л. СЛЮККИНА

Зэдэ тонуудууд аяншалха гүжэ Зэдэ райкомой гүжөөе колхоз Бата шагналдаа бээдэй.

Мүнөө хаража байхан шүлэ малдаа Бата анхаралтайгаар дана. Тэрэнэй хүдэлмэридэ колхозой зоотехник Н. Удэнин ходо туһалжа, туһатай үгэ үгэжэ байдаг юм. Тиин Бата галнуудаа зүб мурөө, зэрин заабуура адедуулажа, ража хураунхай.

Хүдөөгэй малшанай хүдэлмэридэ Бата багханнаа малда дүрхэн. Тэрэн мүнөө өөртлөө түрүүлдэ. Тинхэдэ Бата ажахын институтда орожо, хошойнгоо мэрэгэжэлтэдэй үншэ болохо зорилготой.

З. МУНКУЕВА
Зэдэ.

«Хододоо сэлмэг байг лэ, тэнгэри!»
Г. ГЫПЫЛОВТЭИ фотозюд.

Кроссворд

„БУРИАД ОРОНОО МЭДЭХЭ ГҮНШ“

Хажуу тээшэ: 5. Мүрэн. 6. Түмэр харгын станци. 7. Буриад мэдээжэ бонсер. 8. Хүдөөдэй бүлэг айлнууд. 14. Сагаан эдэн. 15. Уран зохёлоно. 16. Б. Цырен-дашнэвай дуун. 19. Жэмэс. 22. Поег. 23. Буриад фольклорист ба поэт. 24. Шагжигнай «Будамшуу» үгэжэй гол рольнуудай нэгэн. 25. Жэмэстэ модон. 31. Ахамад поэт. 32. Мэдээжэ врач, медициннын наукын нандадат. 33. Талын шэдэн үндэр богсон. 36. Хулган, зумбараа баридат зэмсэг. 37. Душа шубуун. 38. Буриад гэжэн нэгэ хуби. 41. Хурманхаанай аймагай нитиг. 42. Урлагига банаан. 43. Захааминдахн нитог. 44. Залуу үнөөн.

Доошоо: 1. Нууран шубуун. 2. Аймаг. 3. Советскэ Союзай Герой. 4. Сэлэнгийн аймагтахи тохсон. 9. Эбэртэ мал. 10. Малай зүнэ. 11. Журнал.

12. Урда сагта Буриад нитогтэе. 13. Советскэ Союзай Герой. 17. СССР-эй арадай артист. 18. Мэдээжэ дуушан. 20. Тунхэндэй нитог. 21. Түүхэй эд. 40. Набтар хуураан талхан. 27. Улаан-Удын аймагай нитог. 28. Хүдөө ажа-хыда хүдэлмэрлэгшэ. 29. Загахан. 30. Хүнэй унтарин нэгэ зүйл. 34. Зундаа бусдаг шубуун. 35. Драматыг. 39. Элдэгдэг тунхэндэй нитог. 40. Набтар стол.

Д. ДОРЖИЕВ зохёбэ.

ШТАРААР ДЭЛХЭЙН ЧЕМПИОН

Британска Колумбин хотодо совет гроссмейстер Марк Тайманов, Роберт Фишер (США) гэшгэдэй хоорондоо түрүүшын уулзалта үнгэргэгдөөше наа, тэрэн дүүрэнгүй хойшолуулагдаа. Дүрбэн бүлэгтэ эрхмнээр наадажа шүүхэн гроссмейстерүүдэ наара шухуу сагай үнгэрхэн хойно хоорондоо наадаха юм.

★ МАНРИД. Гимнастикар Европн түрүү нуури ээлхын түлөө боложо байгаа мурсыөөндэ Совет оройной спортсменүүд Виктор Клименко, Михаил Воронин, Николай Андриянов гэшгэд хамта дээрэнэ 12 медаль абаба.

Спортын хонин

Архнин халуунда дэмрхэн тэрэ дүтэлжэ ябахан машина өбөоргоо дүтэлжэ гүжэ хэлсэхэ дүтэлжэ, болынчин орой дээрэ хэбтээ гэжэ. Травмайн «Советская» гэжэ буудал дээрэ «ярахада даараха» гэжэншүү ушар болоо. Октябрэска районхой нарийлгалын байшанхай акушерка Зарамова дүтэлжэ ерэлэн машины уруур гүйгөөд гараман гэхэдэ, тэрэндэ дайруулошо.

Коммунистическэ үйлсэдэй 18-дахн автобусой зогсодог буудал дээрэ баһа нэгэ газар дороо гаранан гай тохор тохболдоо. Жолоолон машинаа буудал гэжэш дүтэлүүдэ. Хүнүүд автобусой үдэн тээшэ түүлсэхэн тегүүлбэ. Тэднэрэй нэгэн машина доро унажа, хээрэ гэмтээ.

Хорба хүнүүдэй харгын дүрм нарнаар сахидга Ваань, иимэ аулта ушар үсөөн тохболдоо бэлэй.

Г. ТОЛОКНОВА,
автонинспектор.

ЬЭРИМЖЭГҮЙ ЯБАДАЛАЙ ХОЙШОЛОН

Мүнөө дулаанай саг хүржэ эрбэ. Хүнүүдэй үйлсэдэ гаража, сөөр агаараар амилха, ишэ тишэ хүндэхэн олошорой. Тинхэдэ айбаган хүнүүд үйлсэдэ харгын дүримшэ нарнаар сахиха эрэгтэй. Жэшээлхэд, хүн зонной яагаар яаха тусгаар харгы бини. Тэрэнэй тротуар гэжэ нэрлэнбэй. Харгын балшэр дээрэ турүүшэр транспорт гаража, хүнүүдээр сагаан зуруудаар тамдэглэн газараар ябаган хүн харгы хүндэлэн гараха ёһотой.

Гэбэшье зарим хүнүүд харгын дүрим баримтадаггүй, гудамжада болохогүй газараар яадаг, ногтуугаар харгы дээрэ гарадаг байна. Иимэ ушар аултай, гэгэ осоддо хүниие орууладаг. Ябаган хүнэй гэмээр харгы гэжэ тохболдоно хэдэн баримтанууде элсээ болгон харуулаха хүсээлэгтэй.

Яахан С. П. Грудинин гэгшэ архнин ногтуугаар гудамжада гараба. Найгарган татажа яагараа, үйлсйн нүгөө талада гараха нааатай харгын таг дунда гараба.

ПРАВА БҮРЯТ

Нэгэдэхн хуудандаа: Зондо — эд бараа элбэгээр түрүү бэнжэ. Республиканымай гэ үдэр» гэһэн гаршаг доро машиннууд ТАСС-ай шухала тэдэ тоод...

Хөёрдохн хуудандаа: дунгэй сэн» гэһэн С. Скрябинэй статья. «Бунгалтааа Нунгалтээр» гэһэн гаршаг доро рналнууд ТАСС-ай материал тадта кандидатүүд.

Дүрбэдхи хуудандаа: саанааха абтанан ТАСС-ай салнууд. «Хүн зоидо хэрэгтэй гэжэлтэд» гэһэн фоторепортаж.

МОСКВА ХАРУУЛНА
13.00 — орон доторхи нал дамжуулга. 14.05 — хүртэ каледжоскоп. 14.40 — «Анхтан» хүбүүдтэ зорюулагдана мультфильм. 15.00 — «Кавказтэ» гэһэн уран найшаахэ кинонон фильм. 16.10 — «Залуушуу» гэһэн дамжыграма. 18.00 — улааскорондэи трамвай.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА
18.30 — концерт. 18.55 — найхалнай телевизоннон фильм.

МОСКВА ХАРУУЛНА
20.00 — дуу, хүтжэм. 20.45 — «Легенда» телевизоннон фильм. 21.20 — «Москвитэ» гэһэн арадай оюн биг бүхээсюна телевизоннон фильм. 23.00 — орон доторхи фильм. 23.05 — киногэй аяншалгал ратайшуулай клуб.

РЕДАКТОР АЙ ОРОЛГОШО
М. Н. НИМАЕВ.

ХИЛБЭН СААНАГАА

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

ОАР-ай ПРЕЗИДЕНТЫН ХЭЛЭХЭН ҮГЭ

КАИР. (ТАСС). ОАР-ай президент А. Садаг Национальна суглаанай онсо сасадан дээрэ майн 20-до үгэ хэлжэ, тэрэн радионоор дамжуулагданай байгаа.

Египедэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэ нэрэгэн бөхдөө, мүнөө үеын шэжэ гүрэннэй байгуулга гэгэн хоёр гол зорилго оройнойн урда 1967 ондоо хойшо табидагхай гэжэ мэдүүлбэ. Эдэ зорилгоныде шидэхэдэ, маной үнэн сэхэ хаан бошидо Советскэ Союзай туһаламжа ба дамжалгүгтөөр урагша дамбаха аргагүй байгааг гэгэ арадай түлөөлгэшэ таанада хэлэхэ байна гэжэ А. Садаг мэдүүлбэ.

ООН-ой Аюулгүйн Советэй резолюци дотор хараалгаданай ёһоор сарагүүдэе булхайн гаргахын тула анха дээрэ зарим сарагүүдэе гаргаха гэжэ Израилин зүбөөгөөд байгаа наань, олон оройной суднануудай гаража байхын тулада Суэцкэ каналы нээхэ аргаар Дутын Зүүн гүтэ эб найрамдал тогтоохо зорилготой ОАР-ай үүсхэл тухай президент хануулаба.

Тэрэ канал нээхээр бэлэн байнаба. Зүүгөр, арасадаа зурилдөө хайшаншэ гэжэ, бага сагаар шидхэдэ дүүргэжэ гэжэ хананагүйди. Хэрбэ тинхэ болоо наа, каналые элбээр булхайн дээрэтэхэ.

Тэрэнэйнгэ үнүүдээр, США-гай гүрэнэй секретарь У. Роджерсын Каир баа ерөншэ тушаань, Дутын Зүүн зүгтэй дайнгэ сэрэг тушаа Холбоото Илгэдүүдэй баримталжа байгаа харна бодолнууд тушаа А. Садаг хэлэбэ. США болот Израилин ээрэхгэй түрмэйшүүдтэ сэрэгтэй га мунгэнэй талаар али бүхи туһаламжа үзүүдэг, хилэмэньнээ эхилэдэ, «Пантом» гэжэ самолёт хүрэтэр элдэб эмшэ юумээр хангадаг гэжэ Садаг мэдүүлбэ. Арабуудай Нэгэдэмэл Республика нэгэшэ нөөм араб газар дайсанда гүгэхгүй. палестин зоной эрхыне бүримхүн хамгаалха гэжэ Садаг хэлэбэ.

Энэнэй урда тээ үнгэргэгдэн лунгалтын үедэ Араб Социалист союз гэжэ парти дотор ехэхэн адууноод гаргагдахан байжа, тэрэнинь мүнөө зааха хэрэгтэй болобо гэжэ президент А. Садаг хэлэбэ.

Хэжэ хэдэн министрүүддэй ба АСС-эй хүтэлбэрилхэ ажал ябуулагдашадай тушаалһаа бууантай дашарамдуулан, үнгэрэгшэ недедэ болон юуменүүдэе удаан тогтохогүй гэжэ хэлжэ, энэнэйтэй дашарамдуулан хэрдэжэ байгаа мүрдэлгэ тухай Национальна суглаанда генеральна прокурор дуулаха гээд А. Садаг мэдүүлбэ.

Араб Социалист Союз хадаа дээршэ дороо хүрэтэр хубилгадаха, тингээд шэнэ ЦК-гай чунгадтарин АСС-эй ЦК-гай уулга ОАР-ай Национальна суглаан дүүргэжэ байха гэжэ президент мэдүүлбэ.

Араб Социалист Союз хадаа дээршэ дороо хүрэтэр хубилгадаха, тингээд шэнэ ЦК-гай чунгадтарин АСС-эй ЦК-гай уулга ОАР-ай Национальна суглаан дүүргэжэ байха гэжэ президент мэдүүлбэ.

УЛААН-БААТАР. КПСС-эй ЦК-гай

Генеральна секретарь Л. И. Брежневай Тбилисидэ хэлэһэн үгэ Монголой олонинтыг гол анхаралда байна гэжэ «Үнэн» газетэ бэшэнэ. Гүрнүүдэй хоорондох харилсаанай нүүлэй үеын хүгжэлтэ улааскорондн асуудалнуудаар КПСС-эй XXIV съездын гаргалан тобшололой зүб байныен баталан харуулаба.

Улааскорондн туршүүрилтэ байдалые зөөлүүрүлэ, Зүүн Урдахн Лигда ба Дутын Зүүн зүгтэ дайнгэ сэрэгтэй үчирч унтаргааха зорилготой тон ехэ оролдоно СССР гаргана. Европодохи аюулгүй байдалай найдаха гэжэ президент мэдүүлбэ.

Найшаан дэмжэлгэ

тэй эрхэ нүхэсэл бин болгохо тухай Советскэ Союзай шэнэ дурдахальсней сэдхэхээ гүнзгэргөөр хангангар манай оройной олонинтыг утгаба гээд газетэ тэмдэглэбэ.

КПСС-эй ленинска гададын политика, совет арадай эрид шанга зорингы монгол арадай сэдхэхэ зурхон соо тон ехээр найшаагдана гээд «Үнэн» гэжэ бэшэн байна.

АНДЖЕЛА ДЭВИСТЭ—ЭРХЭ СҮЛӨӨ!

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). США-гай Коммунист партиин национальна комитет оройногтой арад зондо зорюулагдахан хандагтаа толижэ, Калифорниин түрмэдэ зобожо байгаа Америкын залуу коммунистка Анджела Дэвисэ сүлөөлхын түлөө тэмээл дуулан эдэбхитэйгээр дэлгэрүүлхые арад зоноо урйалаба.

Анджела болот ялар долоон нарын турша соо түрмэдэ хаагданхай байна. Харин тинхэдэ, тараниин хардан гэмнэлгэ Калифорниин засагаархид түрээржэ байха юм. Олон зонной анхаралда мэдээсэл тунхаглагда арга хэрэгсэлүүдээр дамжуулан, Анджелы хархада гүржэдэ гэжэ США-гай правительство, Калифорниин губернатор Рейган шадыхасаа оролдожо байдаг.

А. Дэвисэе алууршаддэй гарнаа мугталан, тарание сүлөөлхэ бүхэй амууршалан байба. Гэбэшье тэрэ зууршалсын засагаархид хүндэтэйгээр хүлэжэ абаагүй гээд США-гай Компартиин национальна түрүүлэгшэ хэлэбэ. Мун баһа намда тохгодоно зэмье болуулагты, намайе зоруута гэмнэжэ байхгүй — тинхэ газарта сүүдэмни хэгты гэгэн тэрэнэй мэдүүлгэ хүндэтэй дээрэ хүлэжэдэггүй нэн.

Гэхэтэй хамта, амарыше зэмэгүй энэ эхэнэр түрмэ соо хаагдажа, алдэб эсээр доромжологдожо, багажаалагдажа байдаг юм гэжэ Генри Уинстон хэлэбэ.

Дэвистэ, мун Урда Вьетнамай Сонгми гэжэ хүдөө тохсонхой нугээрше зэмэгүй олон хүниие нэнгэргүйгөөр буудаж алахан муухай алууршэй лейтенант Коли гэгшэдэ засагаархид ондо ондоогоор хандана гэжэ Уинстон хэлэбэ. Президент Никсо

ХАТУУ ЗОРИГЫНЬ БУУРААГҮЙ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Америкын эрэлхэг зоригтой коммунистка Анджела Дэвисэй Сап-Рафелэй түрмэдэ хаагдажа байхан эрхэ байдал тон ехээр муудба гэжэ США-гай Коммунист партиин национальна түрүүлэгшэ Генри Уинстон «Дейли Уорлд» газетин редакцида мэдүүлхэн байгаа. Уинстон түрмэдэ ошожо, Дэвистэй уулзалан байгаа.

Недэлдээ оройдөө нэгэ удаа 30 минута соо газар, агаарта гарадаг. Эндэжэ рүүмнинь тон муу. Тинхэдэ харасны муудаха аюул бин болобо.

«Хара шарайтай энэ коммунистэ тон хатуу байдалда баржа байдаг расистнуудай бузар булай аашань али тодоор харагдана», — гэжэ Уинстон мэдүүлбэ.

Хахад жэлнэе үлүү түрмэ соо байха зуураа, А. Дэвисэ намайе дуудажа, асууршалсын абыт гэжэ хэдэ дахин зууршалсан байба. Гэбэшье тэрэ зууршалсын засагаархид хүндэтэйгээр хүлэжэ абаагүй гээд США-гай Компартиин национальна түрүүлэгшэ хэлэбэ. Мун баһа намда тохгодоно зэмье болуулагты, намайе зоруута гэмнэжэ байхгүй — тинхэ газарта сүүдэмни хэгты гэгэн тэрэнэй мэдүүлгэ хүндэтэй дээрэ хүлэжэдэггүй нэн.

Гэхэтэй хамта, амарыше зэмэгүй энэ эхэнэр түрмэ соо хаагдажа, алдэб эсээр доромжологдожо, багажаалагдажа байдаг юм гэжэ Генри Уинстон хэлэбэ.

Дэвистэ, мун Урда Вьетнамай Сонгми гэжэ хүдөө тохсонхой нугээрше зэмэгүй олон хүниие нэнгэргүйгөөр буудаж алахан муухай алууршэй лейтенант Коли гэгшэдэ засагаархид ондо ондоогоор хандана гэжэ Уинстон хэлэбэ. Президент Никсо

нэй үмөржэ, абаржа байхадань, тэрэ Коли гэггүй хүн шэнги сүлөөлөгшөөр ябажа яадаг. Тингээд Зүүн Урда Азидахи Америкын ээрэхгэй туринхэй дайг бурүүшадаг, эрэлхэг зорингой тэмээлшэ Анджела Дэвисэ түрмэ соо хүнэй байхын аргагүй эрхэ байдалда зобожо байна гэжэ Уинстон хэлэбэ.

Тингээд Дэвистэй хатуу зорингынь мухардаагүй гэжэ Уинстон тэмдэглэбэ. Бузар муухай байдалда хамтада Нүүжа байгаад, Дэвис болбол, ном гаргахала бэлдэжэ байна, ном ехээр уншана, сүүдэ дээрэ хэлэхэ үгөө бэлдэжэ байхнай.

СССР-тэ баяа ошожо ерэнэн США-гай Компартиин национальна түрүүлэгшэ Дэвистэй түрмэдэ уулзахадаа, коммунист объекство байгуулагда Советскэ Союзай туйлаан илалтангад тухай, Дэвисэе аршалхын тула соуд хүнүүдэй ябуулжа байгаа тэмээл тухай тэрэ басагандэ хөөрөжэ үргэн байгаа.

Анджела Дэвисэе хүсөөдөр сүлөөлхын түлөө тэмээлшэ США-да бун эдэбхитэй болгохо хэрэгтэй гэжэ Генри Уинстон мэдүүлбэ.

Манай адрес, телефонууд

г. УЛААН-ҮДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам редактора — 68-08, зам редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 66-74, редакция — 60-91, сельского хозяйства — 64-93, 63-36, пропанды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, телеформации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машинный бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.